

ŠIŠKA v znamení ovzdušia a darčiekov

04.12. 2019, *správy*, *Slovenská agentúra životného prostredia*, *Jana Šimonovičová*

Na prvý pohľad ide o dve nezlučiteľné veci, ale 22. ročník festivalu environmentálnych výučbových programov ŠIŠKA potvrdil koncom novembra 2019 v Krušetnici na Orave opak.

Ovzdušie

V predvianočnom čase bola trojdňová ŠIŠKA darčekom pre približne 100 učiteľov a koordinátorov environmentálnej výchovy zo všetkých kútov Slovenska. Prvý balíček rozbalil Martin Kremler zo Slovenského hydrometeorologického ústavu (SHMÚ) formou úvodnej prezentácie na hlavnú tému tohto ročníka – ovzdušie. Venoval sa v nej zloženiu atmosféry, kolobehu látok v nej a environmentálnym problémom spojeným s ovzduším a ich deleniu. Informoval aj o tom, ktoré znečisťujúce látky na Slovensku monitorujeme a aký majú na ne vplyv rozptylové podmienky. „Pretože tie práve určujú aké budú výsledné koncentrácie znečisťujúcich látok v ovzduší.“ Na prekvapenie mnohých tiež uviedol, že významným zdrojom znečistenia je v zimnom období vykurovanie v domácnostiach. Martin Kremler venoval časť prednášky aj smogu, vysvetlil čo to je a ako funguje smogový varovný systém, ktorý prevádzkuje SHMÚ. Výstrahu pred závažnou smogovou situáciou môžu vyhlásiť vďaka údajom z Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia, ktorého stanice sa aktuálne dopĺňajú, vrátane mobilných staníc. Druhý deň festivalu nadviazal na úvodnú prezentáciu sériou kratších vystúpení rozoberajúcich tému ovzdušia z rôznych uhlov pohľadu. Doprava, ekošoférovanie, vplyv na biotu, spotrebiteľské správanie, ale aj školské projekty s využitím monitoringu ovzdušia vo výučbe. Na otázku „Ako sa viac ohriať a menej smrdieť“ odpovedal Jiří Horák alias Smokeman z Výskumného energetického centra v Ostrave. Jeho interaktívna vedecko-výskumná šou o vykurovaní nenechala nikoho chladným. Počas vystúpenia to parilo, syčalo, žiarilo a vybuchovalo a zažili si to aj deti zo Základnej školy s materskou školou v Krušetnici. Smokeman v roku 2019 navštívil spolu 10 slovenských miest v rámci informačných dní organizovaných SAŽP pod názvom Minimalizujme náklady na kúrenie a prispějme k čistejšiemu ovzdušiu (vykurovanie.enviroportal.sk).

Darčeky

Festival ŠIŠKA je oslavou environmentálnej výchovy a k tej patria aj darčeky. Celkove ich bolo približne 40. Mali podobu prezentácií, ukážok praktických aktivít a tvorivých dielní. Účastníci si mohli odnieť nielen zaujímavé informácie, ale tiež nové publikácie a materiály od viacerých envirovýchovných organizácií. Na festivale bol predstavený nový portál environmentálnej výchovy EWOBX. SAŽP odhalila svoju novú environmentálno-výchovnú tvár, inými slovami koncepciu rozvoja environmentálnej výchovy na najbližšie roky. Účastníci si ako prví pozreli film Druhá šanca o ľuďoch a zvieratách zo Záchrannej stanice a Ekocentra Zázrivá. Nový bol aj spôsob prezentovania metodickéj príručky Človek a príroda, ktorú aktéri predstavili prostredníctvom tzv.

Eko Inej Prezentácie (EIP). Novým tipom programu bol workshop, zameraný na predstavy o environmentálnej výchove v kontexte udržateľného rozvoja a jej súčasné ciele.

Výchova k ochrane prírody

Rok 2019 sa nesie v duchu osláv 100. výročia ochrany prírody na Slovensku. Pri tejto príležitosti ŠIŠKA venovala pozornosť aj environmentálnej výchove zastrešenej Štátnou ochranou prírody SR, jej historickým míľnikom a významným osobnostiam. Prvá Škola ochrany prírody (ŠKOP) na Slovensku bola zriadená v roku 1980 Ministerstvom kultúry SSR. Škola menila svoje sídlo až nakoniec v roku 2001 zakotvila vo Varíne. Spomínalo sa na Janka Pagáča, prvého zakladateľa a vedúceho ŠKOP, neskôr riaditeľa CHKO Malá Fatra a súčasne zakladateľa prvého Informačného strediska na Slovensku v Štefanovej (1984). Súčasnnosť reprezentovali početné vzdelávacie programy, výstavy, exkurzie, podujatia realizované v školách, edukačných centrách a v samotnej prírode. Zážitok si účastníci odniesli z ukážok vybraných výučbových programov z aktuálnej ponuky pre školy.

Spustenie EWOBXU

Počas večerného programu ŠIŠKY sa rozviazala stuha na doslova najväčšom a jedinečnom darčeku tohto ročníka – portáli environmentálnej výchovy, ktorý v stredoeurópskych podmienkach nemá obdobu. Pod názvom EWOBXU, bude v najbližších rokoch zhromažďovať informácie z oblasti environmentálnej výchovy a vytvárať priestor pre zdieľanie a spoluprácu. Na jeho príprave sa podieľalo približne 20 organizácií a je otvorený pre všetkých, ktorí environmentálnu výchovu tvoria, realizujú, potrebujú alebo ňou jednoducho žijú. Staňte sa aj vy súčasťou www.ewobox.sk.

Prezentácie, ktoré odzneli počas festivalu nájdete [tu](#).